جمع‌بندی مقدار تولید پسته جهان طی ده سال آینده

در مجموع، با توجه به آمار جهانی پسته می‌توان گفت که شاید یک رشد ۷۰ درصدی در زمینه کشت و تولید پسته داشته‌باشیم. برآوردها حاکی از آن است که تولید پسته ظرف ده سال آینده به ۷۰۰ هزار تن می‌رسد. این بدان معناست که ما باید هر سال حدود ۷۰ هزار تن رشد در مصرف پسته داشته‌باشیم و برای آن تقاضا ایجاد کنیم.

علی امین مالک شرکت پرایمکس در گردهمایی انجمن پسته ایران بررسی کرد

چشم‌انداز تولید و مصرف جهانی پسته

شاید بزرگترین سوالی که از ده سال قبل با توسعه باغریزی در آمریکا و سایر نقاط پسته خیز جهان در ذهن فعالان صنعت پسته ایجادشد، کشش تقاضا در بازار جهانی پسته برای تولیدِ درحال افزایش بود. بدون تردید یکی از مطلع ترین افراد در دنیا در رابطه با جوانب مختلف پیرامون این سوال هموطنمان علی امین مالک و رئیس شرکت پرایمکس باشد. علی امین در خانواده‌ای کشاورز در ایران به دنیا آمد و بزرگ شد. وی نسل چهارم تولید و تجارت پسته در کالیفرنیا است؛ از حدود ۴۰ سال پیش در کنار عموی خود در آمریکا که ابتدا در حوزه پخش و توزیع آجیل و بعد تولید پسته فعالیت می کرد، مشغول به کار شد. علی امین شرکت فرآوری، بازاریابی و صادرات پسته پرایمکس را در سال ۱۹۸۹ تأسیس کرد. وی حضور فعال و نقش مهمی در تشکل‌های صنعت پسته آمریکا دارد؛ رئیس سابق کمیسیون پسته کالیفرنیا (CPC) بوده و در حال حاضر عضو هیئت مدیره انجمن پسته‌کاران آمریکا (APG) می‌باشد. علی امین با پذیرش دعوت انجمن پسته ایران به‌عنوان سخنران روز اول پنجمین گردهمایی فعالین صنعت پسته ایران در کرمان، ویدئویی ۲۰ دقیقه‌ای از ارائه خود ضبط نمود که در این گردهمایی برای حضار پخش گردید. در ادامه، چشم‌انداز تولید و مصرف جهانی پسته در ۱۰ سال آینده و توصیه امین به باغداران و تجار ایرانی آورده شده‌است.

چشم‌انداز تقاضای جهانی پسته ظرف ده سال آینده

از جمله بازارهایی که پتانسیل رشد خیلی بالایی دارند اول بازار هند است. این بازار از زمانی که تبلیغات پسته در این کشور شروع شده رشد خیلی سریعی تجربه کرده‌است و اگر پسته در زمان مناسب و با قیمت مناسب عرضه می‌شد، چه بسا این رشد سریع‌تر رخ می‌داد. بنابراین، با این قیمت‌های جدید که بین ۷ تا ۸ هزار دلار در تن است، این بازار جای رشد بالاتری دارد. بازار چین هم جای رشد بالایی دارد. درحال حاضر، متوسط واردات پسته به کشور چین بین ۱۲۰ تا ۱۳۰ هزار تن است. شاید ظرف ده سال آینده مصرف پسته این کشور بتواند دو برابر شود و به ۲۵۰ هزار تن برسد. بازار پسته اتحادیه اروپا هم هنوز پتانسیل رشد دارد و مصرف سرانه آن می‌تواند افزایش یابد. این موضوع در مورد بازار خاورمیانه نیز صدق می‌کند، چرا که احتمال رشد طبقه متوسط در کشورهای خاورمیانه مثل هند و چین وجوددارد. مصرف پسته در شمال آفریقا نیز رو به رشد است. وضعیت رشد مصرف پسته در کشورهای مشترک المنافع خوب بوده‌است. مصرف پسته در آمریکای جنوبی کم بوده، اما در چند سال اخیر رشد خوبی را تجربه کرده‌است و به‌نظر می‌رسد افزایش مصرف در این بازار ادامه پیدا کند.

ترکیه

طبق گفته تعدادی از تولید کنند گان، ضباطان، توزیع کنند گان و صادر کنند گان پسته ترکیه، سطح زیر کشت پسته در این کشور هم اکنون ۲۴۰ هزار هکتار است و تخمین می‌زنند که ظرف ده سال آینده به ۳۵۰ هزار هکتار برسد. میزان عملکرد در هکتار برای باغات دیم ترکیه در حال حاضر ۷۰۰ کیلو در هکتار و در باغاتی که تحت آبیاری قطره‌ای هستند، ۱۲۰۰ تا ۱۵۰۰ کیلو در هکتار گزارش شده‌است. درحال‌حاضر، ۳۵ درصد از باغات پسته ترکیه تحت آبیاری قطره‌ای هستند و تخمین زده می‌شود که ظرف ده سال آینده این سهم به ۸۰ درصد برسد. انتظار آنها این است که در ده سال آینده ۵۵۰ هزار تن پسته در ترکیه تولید شود.

استرالیا

تولید پسته استرالیا به‌علت مسائل آبی محدود است. سطح زیر کشت فعلی پسته در استرالیا ۵ هزار هکتار گزارش شده و تخمین می‌زنند که ظرف ده سال آینده به حداکثر ۲۰ هزار هکتار برسد. تولید پسته این کشور هم اکنون ۷ هزار تن برآورد می‌شود که شاید ظرف ده‌سال آینده به ۳۰ هزار تن برسد.

چشم‌انداز تولید جهانی پسته در ۱۰ سال آینده

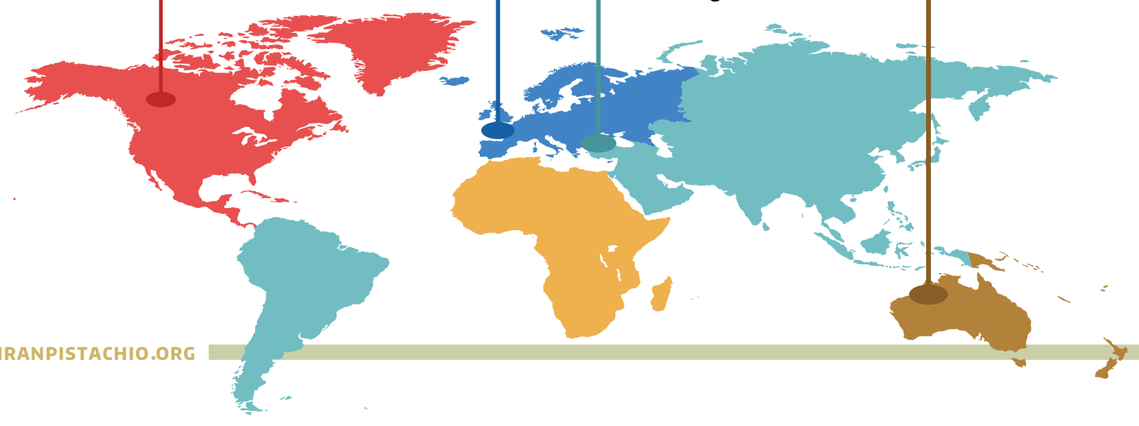

اسپانیا

طبق اطلاعات کسب شده، سطح زیر کشت فعلی باغات پسته اسپانیا ۱۲ هزار هکتار است که با روند رو به رشد فعلی شاید به ۴۰ هزار هکتار طی یک دهه آینده برسد. تولید پسته این کشور درحال‌حاضر حدوداً ۲۵ هزار تن است که پیش‌بینی می‌شود ظرف ده سال آینده به ۸۰ هزار تن برسد.

کالیفرنیا

در حال حاضر سطح زیر کشت پسته در کالیفرنیا ۱۸۰ هزار هکتار است و برآورد می‌شود طی ۱۰ سال آینده با حدود ۶۰ درصد رشد به ۲۴۰ هزار هکتار برسد. متوسط تولید پسته کالیفرنیا بین سال آور و ناآور در حال حاضر حدوداً ۴۰۰ هزار تن است که پیش‌بینی می‌شود ظرف ده سال آینده به ۶۵۰ هزار تن برسد.

آینده مبهم آب کالیفرنیا

نکته‌ای که در کالیفرنیا هنوز نامعلوم مانده، مسئله آب است. طبق قانونی که تصویب شده‌است هر منطقه آبی باید بتواند خود را به تعادل برساند؛ یعنی آبی که در هر منطقه برداشت می‌شود، نمی‌تواند بیشتر از آبی باشد که از طریق بارش برف و باران جایگزین می‌شود. بهره‌برداران در بسیاری از مناطق بیست سال است که آب بیشتر برداشت می‌کرده‌اند که این باعث پایین آمدن سطح آب شده‌است که متعاقباً اُفت زمین و کانال‌های آبی را به دنبال داشته و موجب پایین آمدن حجم آب انتقالی شده‌است. بنابراین، از یک طرف می‌شود گفت که پسته چون قیمتش بالاتر و یا سودآورتر بوده همیشه توانسته آب بخرد و وقتی کمبود آب بوده، سایر کشت‌ها مثل صیفی‌کاری و برنج کاری در شمال کالیفرنیا کمتر شده و آنها سهم آب خود را به پسته فروخته‌اند. از سوی دیگر، اگر تغییرات جوی ادامه پیدا کند و خشکسالی‌های بیشتر یا طولانی‌تری داشته‌باشیم، این احتمال وجوددارد باغات پسته‌ای که در مناطق محدودیت آبی واقع شده‌اند از کشت خارج شوند. نهایتاً شاید در منطقه کالیفرنیا حداقل ۳۰ درصد از مساحت زیرکشت فعلی اعم از بادام، گردو، پسته یا صیفی‌کاری‌ها در آینده آب نداشته‌باشد و ادامه تولید این محصولات صرف نکند. در صورت تداوم این روند، حداکثر آبی که ایالت کالیفرنیا می‌تواند برای حفظ سطح زیرکشت خود داشته‌باشد، کفاف دو سوم از سطح زیرکشت اراضی فعلی را می‌دهد. البته پاسخ به این سوال که سهم پسته، گردو و بادام از این اراضی چقدر خواهدبود کار مشکلی است. قیمت گردو خیلی پایین آمده و احتمال بیشتری وجوددارد که سطح زیرکشت گردو کاهش پیدا کند. قیمت بادام درختی حدود ۴۰ درصد اُفت کرده‌است. در کالیفرنیا تولیدکننده‌های بادام حتی در بهترین مناطق کشت و با بهترین و ارزان‌ترین آب هم سود نمی‌کنند. به همین دلیل سطح زیرکشت بادام قرار است سالانه پایین بیاید و به یک توازن برسد؛ یعنی از یک طرف تولید پایین بیاید و از طرف دیگر بخاطر اُفت قیمت مصرف بالا برود.

نقاط قوت تولید و تجارت پسته ایران در بازارهای جهانی

از نقاط قوت پسته ایران می‌توان به تنوع پیوندهای پسته ایرانی اشاره کرد. مثلاً رقم کشیده احمدآقایی هنوز در بازار هند بسیار خواهان دارد و حتی در چین هم در آن سالی که پسته کالیفرنیا نسبت به پسته ایرانی گران‌تر بود، پسته‌های کشیده ایرانی فروش رفت و به‌تدریج چینی‌ها هم با پسته احمدآقایی و اکبری آشنا شدند. مشتریان جهانی پسته خوب متوجه تفاوت مزه‌ای پسته‌های ایرانی در مقایسه با پسته کالیفرنیا هستند. اینها از مزایای پسته ایرانی است.

توصیه به باغداران و تجار ایرانی برای ۱۰ سال آینده

اگر یک نظام بین باغداران و صادرکنندگان ایرانی پیدا شود که صادرکننده ایرانی بتواند قراردادهای بلندمدت و حجیم منعقد کند، توانایی رقابت با همتایان کالیفرنیایی خود را در بازارهای مدرن و صنعتی خواهدداشت؛ چون بسیاری از کانال‌های فروش در بازارهای صنعتی، مثل فروشگاه‌های زنجیره‌ای در اتحادیه اروپا، طی یک مرحله برای کل سال خرید می‌کنند، مثلاً ۵ یا ۱۰ هزار تن پسته کالیفرنیایی برای تمام سال می‌خرند. درحال‌حاضر، پسته ایرانی توانایی عرضه شدن در این احجام و شرکت در چنین مناقصه‌هایی ندارد، برای این که هیچ صادرکننده‌ای نیست که بتواند آن حجم از پسته را تأمین کند. این یکی از مسائل مهم امروز پسته ایران است.

چشم‌انداز روند تغییرات قیمت جهانی پسته در ۱۰ سال آینده

اینکه آیا پسته نیز روند بادام را خواهدداشت یا خیر، باید اول به تفاوت‌های این دو محصول اشاره کرد. پسته از لحاظ آجیل بودن با بادام درختی یا حتی بادام هندی خیلی فرق دارد، چرا که عمدهٔ مصرف بادام هندی و بادام درختی صنعتی است و بیشتر در صنایع غذایی و شکلات‌سازی استفاده می‌شوند. بنابراین، وقتی قیمت آنها اُفت می‌کند، چون قسمت کمی از کل هزینه تولید می‌شود، اثر کاهش قیمت آنها روی مصرف کننده خیلی کم است، یا اینکه خیلی طول می‌کشد به‌خاطر ارزان بودنشان مصرف‌های جدید صنعتی با استفاده از آنها ایجاد شود. اما پسته فرق می‌کند؛ پسته چون مصرف آجیلی و تنقلاتی دارد اگر قیمتش ۲۰ درصد پایین بیاید، مصرف‌کننده می‌تواند پسته را در مغازه ۲۰ درصد ارزان‌تر از قبل بخرد، یعنی عکس‌العمل وی در رابطه با مصرف و قیمت پسته خیلی سریع است؛ چون کشش قیمتی پسته شدیدتر است؛ هرچه قیمت پسته پایین‌تر بیاید، مصرف آن با شدت بیشتری بالا می‌رود. برعکس آن هم درست است.مسئله دیگر این است که پسته خواص بیشتری نسبت به سایر مغزجات دارد. می‌دانیم که هر ۵ دانه پسته به اندازه یک تخم‌مرغ پروتئین دارد. پسته منبع کامل پروتئین گیاهی نیز به شمار می‌آید، یعنی هر ۹ آمینواسید مورد نیاز بدن در روز را دارد. خاصیت جدیدی که در مورد پسته کشف شده این است که پسته بعد از انار و خانواده توت‌های قرمز، خاصیت آنتی‌اکسیدانی قوی دارد. بنابراین، پسته شاید سقوط قیمتی بادام را نداشته‌باشد. کمااینکه در سال گذشته علی‌رغم اینکه اوضاع اقتصادی اروپا خیلی خراب شد، تورم بالا رفت و ارزش یورو در مقابل دلار پایین آمد، همه فکر می‌کردیم شاید قیمت پسته در هر تن بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ دلار اُفت داشته‌باشد، ولی در عمل فقط حدود ۲۰۰ دلار پایین‌تر شروع شد و البته الان به قیمت‌های سال گذشته رسیده‌است. تاکنون اکثر تولیدکنندگان پسته تقریباً آنچه که قصد فروش را داشته‌اند، فروخته‌اند. برای همین درحال‌حاضر در بازار خیلی پیشنهادها کم است.

